

2758

פרוטוקול מס' 89/ג

מישיבת ועדת הכספים מיום א' כ' בסיון תשי"ח,
8.6.58, בשעה 16.15.

=====

י. גורי - היו"ר	<u>חברי הוועדה:</u>	<u>בכור:</u>
ס. חזני		
ש. רובין		
א. כהן		
ש. דיין		
י. קרגמן		
א. הרצפלד		
ז. סוזאייב		
נ. לרין		
א. בהיר		

ד"ר לבנטל - מטעם משרד המסחר והתעשייה	<u>מוזמנים:</u>
ד"ר יפה - מטעם משרד המשפטים	
ד"ר קיסרון - מטעם משרד המשפטים	
גב' י. לוי - מזכירה	

תקנות-שעת-חירום בדבר הטלת תשלומי חובה	<u>סדר-היום:</u>
---------------------------------------	------------------

אני פותח את הישיבה.	<u>היו"ר י. גורי:</u>
---------------------	-----------------------

בפתיחת הישיבה אני חייב לפתוח בהצעה שלי. כאשר בסוף הישיבה הקודמת הציעו להאריך את תוקף החוק עד ה-15 ביולי מבלי להכנס לזכויות, כדי לאפשר לעצמנו לדון בתקנות עד ה-15 ביולי, לא הספקתי להתבגר להצעה זו משום שהיא הועלתה בשולי הישיבה. אבל אני מקווה שאשכנע כעת את אלה שהציעו ללכת בדרך זו לא להעלות את ההצעה הזאת. וכמה ניסוקים אתי.

(א) אילו הציעו את ההצעה הזאת לפני שהשקענו כ-10 שעות במשך שלוש ישיבות אולי הייתי שוקל בדעתי. לאחר שהשקענו 10 שעות, התקדמנו ועשינו חלק ניכר מהמלאכה, אין הגיון, לפי דעתי, להאריך את התוקף בחודש ימים משום שממילא עלינו איננו דנים בעצם הצעת החוק אשר תבוא, אם הכוונה היא לכמה תיקונים בהצעת חוק זו, הרי על חלק ניכר מהסעיפים עברנו, על הסעיפים היסודיים, והסעיפים שנותרו הם לא כל-כך עקרוניים, אם כי גם סביבם יכול להיות ויכוח.

(ב) אנחנו עוסקים בעניין זה במתח מסויים. כרגע שנדע כי יש עוד חדש ימים יתרום-המתח. כמנ-לן צריך להביא בחשבון שב-6 או 7 השבועות שנותרו למושב הקיץ יש לפנינו עבודה עצומה: תקציב מטבע חוץ, תקציב הבטחון, דו"ח מבקר המדינה, חוק הפחת, חוק הגלוי על דלק, יש לסיים את עניין גמלאות השופטים ועוד כמה דברים שאינני זוכר אותם כרגע. לכן, ליון שפתחנו בו צריך לעשות מאמץ ולסיימו. אני מבקש את החברים לא לעמוד על הצעתם.

ז. סוזאייב:

למעשה אפשר להגיד שהיו"ר צודק - נתחיל לעבוד לפי הסדר ונראה מה יהיה. אבל דווקא אחרי שהתחלנו לדון בחוק זה אינני מתאר לעצמי שנוכל לסיים, דווקא אחרי שהשקענו כל-כך שעות בדיונים. הענין מחייב שנמשיך לספל בו ביסודיות כפי שמגיע לו.

אני מציע להעביר את המשך הדיון לוועדת מסבנה בשב באווירה יותר שקטה ויכול להיות שנוכל להשתכנע באופן הדדי בכמה דברים. אפשר להאריך את התוקף עד ה-15 ביולי או עד ה-30 ביולי ואפשר לבוא לידי הסכם שבוא העת, כאשר הטמסלה תביא את הצעת החוק לכנסת לא נתחיל סדרה חדשה של קריאה ראשונה. בינתיים יהיה לרשותנו חודש וחצי כדי לעבור על החוק באופן יסודי. אני אומר ליו"ר בכל הכנות, שמבלי לחפש דרך להכביד או למשוך את הענין קשה לי לתאר שאם רוצים להמשיך באותה צורה שהתחלנו נוכל לסיים במהירות.

היו"ר י. גורי:

אני מציע להמשיך בדיון.

ד"ר קיטרון:

לסעיף 2(ב): אנחנו מוכנים למחוק סעיף זה תמורת תיקון קטן ברישא של סעיף קטן (א). הצעתנו היא לומר ברישא של 2(א), לא ישתמש השר בסמכות לפי תקנות 3 ו-4 וכו'.

היו"ר י. גורי:

אני מבין שאין התנגדות להצעה זו.

סעיף 3

ב. לוי:

אני מציע למחוק את המלים, או עושי שירותים.

ס. חזני:

אני מבין שנחזור להגדרות ונפרט את ההגדרה, עושה שירות.

היו"ר י. גורי:

כן.

ד"ר לבנטל:

ביחס לשירותים עדיין לא הצלחנו לקבל את האינפורמציה מהמשרדים הנוגעים בדבר. ראשית-כל, אני חוזר ואומר שלמשרדנו אין ענין בזה. הכנסנו הגדרה זו לפי דרישת משרד התחבורה. כשפנינו למשרד התחבורה צענו שהענין הועבר לטיפולו של משרד האוצר ואילו משרד האוצר טוען שהוא מטפל בענין אחד בלבד - דמי-סוורות. כלומר, התעוררות היא לגבי שירותים הקשורים בהובלת טובין.

ד"ר קיטרון:

אחרי סעיף 3 ולפני סעיף 4 יבוא הסעיף הדין בפיקוח הפרלמנטרי, דוגמת צווי מכס.

נוסח הסעיף יהיה כדלקמן:

(א) כל הוראה בצו כללי שכתוצאה ממנה מוגדל תשלום חובה או מוטל תשלום חובה על טובין או שירות שהיו פטורים ממנו, תקפה יפקע בתום חדשים מיום פרסומו של הצו אם לא אושרה או בוטלה לפני כן על-ידי הכנסת בדרך החלטה;

(ב) כל החלטה של הכנסת לפי תקנת מסנה (א)

תפורט ברשומות;

(ג) הוראות תקנה זו אינן גורעות מתגרות. סעיף 16 לפקודת הפרשנות (זהו הסעיף הקובע שמי שמוציא איזה צו יכול לשנות אותו).

היו"ר י. גורי:

אני מבין שסעיף זה מתקבל בלי ויכוח מאחר שכל חברי הוועדה דרשו אותו.

סעיף 4

בכל מקום שנאמר בלתי מסתבר אנחנו מוכנים לכתוב בלתי סביר.

ד"ר קיטרון:

ד"ר לבנטל:
ביחס לצוויים אישיים חשוב לדעת שהענין הזה נוגע לשטח אחד בלבד - חברות הנפט. כפי שהוסבר לי צריך להוציא כל שבועיים צוים אישיים המבוססים על הסכם וקלוקולציה מאד מסובכת. בגלל זה צריך לקיים את הסעיף בנוגע לצו אישי.

האם אי אפשר להגדיר בסעיף שהוא חל רק על חברות נפט?

ג. לוי:

אי אפשר מפני שמחר יכול להתעורר צורך לגבי ענף אחר.

ד"ר לבנטל:

ח. רובין:
אני נגד זה שצו אישי יהיה טעון אישור הממשלה כולה, מפני שאינני מאמין שוועדת ערר תפסוק נגד הממשלה. הוסכם עם משרד המסחר והתעשייה שוועדת הערר תהיה רשאית לבחון שיקול הדעת. אם ישנו מוסד שיפוטי או כעין שיפוטי, מוטב שהוא ישקול את שיקול דעתו של ~~ה~~ אחד ולא של הממשלה כולה. גישתי היא להגן במידת האפשר על מקבל הצו האישי. אני חושב שיש בזה טעם הגנה יותר ממשית מאשר הכנסת המלים "אישור ע"י הממשלה".

ג. לחו:
אני התנגדתי לצו אישי ודברי ד"ר לבנטל חיזקו אותי בדעתי. אם הוא מודיע שהצו האישי מכוון רק לחברות נפט, אינני רואה צורך להכניס סעיף זה בתקנות. בתורת סעיף מיוחד, אפשר להציע תקנה מיוחדת לגבי חברות הנפט. אני מציע למחוק סעיף 4.

היו"ר י. גורי:
כאשר ממשלה מוסרת סמכות לשר או לוועדת שרים, אין זה גורע מאומה מתקפה של החלטה כלפי חוץ. חברות הנפט יכולות לקבל את הצו הזה כצו שכל הממשלה עומדת אחריו, בין אם שר אחד נותן את אישורו ובין אם כולם שרים. לא הייתי אומר זאת אילו גם לי נדמה שיש בזה טעם לפגם. החוק אינו מפרש מהי המטרה. גם אילו קבלתי את הנימוק שזה דרוש כדי לשנות לצו יתר תוקף, הרי אזרח הרואה בחוק שכל צו אישי טעון אישור הממשלה, יכול לפרש זאת בשתי צורות: מצד אחד הוא רואה באיזון זהירות ואחריות מיוחדת במינה מטפלת הממשלה בצו אישי, באשר הוא טעון אישורה, אבל מצד שני הוא יכול לשאול את השאלה - האם חשיבותו של צו כללי נופלת במשהו מחשיבותו של צו אישי? גם אם לא נשאל שאלה זו, בכל זאת תעמוד לפניו השאלה, מה פתאום האתה הממשלה צורך לספל בכל צו אישי. זכור להיות צו אישי המטיל על מישהו תשלום לא של אלפי לירות ולא של מאות אלפי לירות אלא של מאה לירות; על מאה לירות יושבת הממשלה, דנה ושאררת. בהור שיש בדבר הזה איזה טעם לפגם. לכן גם אני עומד בהתנגדותו כל זמן שלא שוכנעתי.

ד"ר לבנטל:
למעשה לא נכון להגיד שצו אישי חשוב יותר מאשר צו כללי. אפשר להגיד שהיפוכו של דבר נכון. הרשות להוציא צו כללי נתונה אך ורק בידי השר, מה הניע את הממשלה לקבוע פרוצדורה מיוחדת לגבי צו אישי? הממשלה לא מעוניינת במסים אישיים, היא מעוניינת שתחולת המסים תיקבע בצו כללי, התשלום יוגדר, יתפרסם וכל אחד ידע מה עליו לשלם. אנלם יש מקרים קשים להגדרה, מקרים שאינם נוגעים בכלל לציבור. היום הענין אקטואלי בשטח חברות הנפט בלבד. יתכן שבעוד כמה שבועות יחליטו להסדיר גם את ענין הסווארות בצו אישי. יתכן גם שטחים חדשים שעד כה לא נתעורר הצורך לספל בהם בפרוצדורה של צו אישי. אני מבין את גישתו של היושב-ראש, ואני מבין שזה סוזר, כי שופט בית המשפט המחוזי יכול לבטל החלטה שנתקבלה על ידי הממשלה.

היו"ר י. גורי:
זה קורה לא פעם, אפשר להגיש צו על תנאי נגד הממשלה.

ד"ר לבנטל:

מכל מקום אין לשאול את השאלה של חשיבות, מפני שהחשיבות לגבי צו כללי ולגבי צו אישי היא אותה חשיבות. הסייג הזה נקבע רק כדי למנוע שימוש לרעה באינסטרומנט זה, כדי שלא יוציאו צווים אישיים ברוחב ידיים. קודם הוציאו רק צווים אישיים ומעכשיו והלאה, הכוונה היא להוציא רק צווים כלליים, פרט במקרים יוצאי דופן כשאין ברירה אלא להוציא צו אישי.

א. כהן:

השאלה אותה מעורר חבר הכנסת רובין קשורה בשאלת סמכויותיה של ועדת הערר. יתכן ואפשר לשנות את סמכויות הוועדה, אבל זה נוגע לסעיף הדן בוועדת הערר.

לעומת זאת קיימים נימוקים אחרים לגבי צו אישי. במדינה שלנו מקובל לטעון להפליית, וכאן ניתנת סמכות לשר או לשליחו להעריך את הפרש בין המחיר והמחיר שאפשר להשיג וההפרש בין השכר והשכר שהשיגו. על כך יכול להיות ערעור: מדוע הטלת דק עלי ולא על שכני? כדי למנוע זאת, רצו להוסיף עוד סייג לגבי צו אישי - אישור על ידי הממשלה כולה. אשר לבעיה אא שחבר הכנסת רובין מעורר, פתרונה יימצא בסעיף הדן בוועדת הערר.

ז. סוזאייב:

ברצוני להבהיר כמה דברים. ד"ר לבנטל אמר שבסעיף על צו אישי מתכוונים לעת עתה אך ורק לחברות צפ"ט. כמו כן אמר שעד עכשיו היו מוציאים * אך ורק צווים אישיים - לא רק בענין צפ"ט, אלא בכל דבר שצריך היה לגבות תשלום חובה. פירוש הדבר שכל זה הוחלט בצווים כלליים.

לפי התקנות יש שלוש תוספות. בתוספת הראשונה קובעים את המצרך והסכום, זה הוא צו כללי. התוספת השניה חלה על מלאי, גם בה קבוע סכום מסוים שצריך להטיל על מלאי. ואילו התוספת השלישית היא מוגדרת לגבי המוצר או המצרך ובלתי מוגדרת לגבי סכום ההיטל. אנשי המשרד הסבירו שעצם ביצוע גביית תשלומים או קביעת תשלומי חובה לפי התוספת השלישית - לא דורש פרסום צווים אישיים. אני רוצה לקבל תשובה ברורה, האם נכון שלשם ביצוע תשלומים לגבי המצרכים המפורטים בתוספת השלישית, לא נחוץ לפרסם צו אישי?

ד"ר לבנטל:

נכון.

ז. סוזאייב:

ומוגש לכל הנוגע בדבר איזה חשבון למרות שעדיין לא ברור לי מהו האסמכתא החוקית לכך. אני מבקש שיסבירו לי מהי הגושפנקא החוקית לגביית תשלומים לפי התוספת השלישית, מהי הסמכות החוקית לקבוע את הסכום כפי שפורט בחשבון? איפה ניתנת הסמכות למשרד המסחר והתעשייה לגבות את הסכום לפי אותו חשבון שהפקיד המוסמך יעשה אותו?

ד"ר לבנטל:

בסעיף 3 של התקנות.

ז. סוזאייב:

אני מבין שאתה מתכוון למלים "לפי חישוב מסויים" אני גם מבין שזה תשלום חובה בצו כללי, כי סעיף 3 חל על צווים כלליים. אם אני מדבר על צו כללי, לפני תמונה ברורה: אני רואה את המוצר ואני רואה את ההיטל, זהו חלק בלתי נפרד של הצו הכללי. אולם לגבי התוספת השלישית ולגבי המצרכים המפורטים בה, אפשר לשלוח מכתב אשר יופנה לאיש מסוים, החשבון שהמשרד שולח לאותו איש לא יפורסם לכל דיכפין. המשרד ישלח חשבון לפלוני ויאמר לו: עליך לשלם לקופת האוצר סכום זה וזה. ברור שאם ישלחו 50 מכתבים כאלה, כולם יהיו שונים כי הם נעשו לפי חישובים שונים ולגבי טובין שונים.

כאשר אנתוב קובעים כלל שצו כללי טעון אישור פרלמנטרי ודיון בכנסת ובוועדת הכספים, הכל כשורה. אם רוצים להטיל תשלום חובה על זהורית, אני יודע שהכנסת תדון על כך. אבל אם מפרסמים תוספת שלישית ובה כלולים 80 מצרכים - ומחר היא יכולה לכלול 180 מצרכים - על מה אני יכול להתווכח כאשר מפרסמים בתוספת השלישית רק הגדרה ונוסח כללי? לגבי צו כללי, יש לי הבטחון שתינתן לנו אפשרות להתווכח ולשקול, אבל לגבי התוספת השלישית, כאשר מתפרסמת רק רשימה של מצרכים, על מה אני יכול להתווכח ומה אני יכול לשקול? יגידו לי שזו רק המסגרת, כי עדיין אינני יודע מתי גובים את התשלום ומהו עצם התשלום. ורק אחרי שהרשימה מתאשרת, מתחיל הענין לפעול ומותר למשרד, לפי סעיף 3, לעשות חישוב מסויים מבלי להוציא צו אישי.

יכתבו מכתבים וישלחו חשבונות שאופיים יהיה צו אישי, כי הוא יהיה מופנה לאדם מסויים, זאת אומרת למרות שזה ייקרא "חשבון" יהיה לו אופי בולט של צו אישי. איך זה יגיע לכנסת?

היו"ר י. גורי: אני רוצה להבין, אם אתה מקבל את הענין מבחינה עקרונית, הצו האישי, ואתה רק רוצה להבטיח שלא יהיה שימוש לרעה או מצב שעליך לא תהיה אפשרות של בקורת על הענין.

ז. סוזאייב: ד"ר לבנטל טוען שהפעולה הזו אינה במסגרת של צו אישי.

מ. חזני: אחרי הסבר שאלתו של חבר הכנסת סוזאייב אני נבוך. התוספת השלישית בתורת צו כללי היא יותר קשה מאשר צו אישי. כגלגבי צו אישי דרוש אישור הממשלה והממשלה מאשרת את גובה ההיטל. אבל מה שנקרא "התוספת השלישית", אם זוהי דוגמה של צו כללי, זה לא טעון אישור הממשלה אלא אישור ועדת הכספים. ועדת הכספים לעולם לא תדע כיצד לקבוע עמדה. כתוב, למשל, שלגבי פולי קפה השר יכול להטיל היטל. השר רשאי להגיש לכל אחד ואחד חשבון נפרד. לפי דעתי, צריך לכתוב בפירוט שעל פולי קפה מטילים לפי חישוב של 8 ל"ה הדולר (כמובן שאפשר לכתוב זאת בצורה אחרת). מה יהיה החשבון המדוייק לגבי פרט זה או אחר? - זה כבר לא מענין אותי, אבל אני יודע על איזה שיעור הוחלט.

היו"ר י. גורי: לפי עניות דעתי אתה תובע דבר, שאילו ניתן לך היה זה משמיט את הבסיס מכל הענין. שהוא לבילי מאד. אי אפשר להגיד מראש באיזה גבול ועד איזה מכסימם, לגבי כל אחד מהפריטים המפורטים בתוספת השלישית, ירצה השר להטיל את ההיטל. הוא לא יכול לומר זאת. כיון שכך, יש לך אפשרות של בקורת פולמנטרית. הוא מפרסם את הצו ותוך חדשים ימים, אם נוכחת לדעת שיש שימוש לרעה...

מ. חזני: אני לא אדע על כך.

היו"ר י. גורי: אם יהיה שימוש בלתי הוגן במסגרת זו, תקום צעקה ולוועדת הכספים תמיד שמורה הזכות לדרוש בירור. היא גם יכולה להפסיק את המצב הזה. אינני מאמין שהממשלה תסרב לבקשה זו של ועדת הכספים.

מ. חזני: אני תובע שעל כל פריט יוציא צו ובצו ייקבע שיעור ההיטל.

א. כהן: לאחר שהוצא ב-20 לפברואר צו עם תוספת שלישית, האם בכלל יש עוד צורך באיזו תוספת שלישית? הצו קבע תוספת שלישית עם כל המצרכים שבאיים בחשבון. האם צפויה עוד תוספת שלישית?

ד"ר יפה: ביום ה' האחרון פורסמה עוד רשימה של פריטים.

נ. לוי: האם הממשלה רשאית להוציא צו, בלי אישור ועדת הכספים, לגבי מצרכים המפורטים בתוספת השלישית?

ד"ר יפה: כן.

ד"ר לבנטל: גם צו כללי הכולל אופן החישוב נידח לתוספת השלישית כפוף לבקורת פולמנטרית. אפשר לערער גם על אופן החישוב. נוסף לכך אנחנו משאירים לגבי ביצוע החישוב זכות ערר, למרות שזה נובע מצו כללי. גם זאת שמרנו בניסוח הסתוקן ולא רק לגבי צו אישי אלא גם לגבי אופן החישוב כפי שנקבע בצו כללי, או כפי שהודיעו עליו. לאיש שמורה זכות ערר.

ד"ר יפה: אשר לביצוע. בצו בדבר קביעת שיעור תשלום החובה כתוב בסעיף 3 איך לעשות את החישוב. התשלום הוא בשיעור ההפרש שבין מחיר אשר מחזיק הטובין השיג או עשוי להשיג לבין מחיר הקרן ששילם בעד הטובין בתוספת הוצאות וריבוח סבירים. ז.א., שבאותו צו כללי פורסם איך הפקיד האחראי או השר צריך לעשות את החישוב. זו לא רק מספרת. גם כאן קבענו מסגרת ברורה ועל אופן החישוב יש זכות ערר.

זה כתוב בסעיף 12 של התקנות.

מדוע התוספת השלישית היא כל-כך רחבה וכללית?
זה נובע מאופן העבודה בשנים שעברו. למשל, לגבי המושג קרן השוואה
היטוד הוא התוספת השלישית, אשר בותנת מסגרת להמשיך פעולות קרנות ההשוואה.
היא בותנת מסגרת לחישוב של יבוא לפי השיטה של הליברליזציה.

למה אי-אפשר להסתפק בתוספות הראשונה והשנייה? פ. ס. ס. ס.:

ד"ר יפה:

מפני שלא קבוע השיעור המדוייק. אני רוצה
לתת דוגמה. ישנו אורז-מנות הניתן בקיצוב
לילדים קטנים וישנו שוק חופשי. עולים, מלחים ומעבירי הון מביאים אורז
מסוג אחר מאשר אנחנו שולחים לשוק, למשל אורז הולנדי שהוא יותר טוב
מהאורז הנורמלי. המחיר של האורז הזה אינו קבוע, מפני שכאשר יש יבוא של
50 טון אורז בחודש המחיר הוא 60 גרוש וכשיש רק 20 טון המחיר יכול להיות
2 ל"י. לכן אי-אפשר לקבוע מראש מה יהיה תשלום החובה. התשלום נקבע
בהתאם לרמת המחירים בשוק.

התוספת השלישית חשובה גם לגבי יבוא בלי
רשיון יבוא. נניח שמישהו שולח סחורה בלי רשיון. המכס יכול להחרים אותה,
אבל למעשה נדירים המקרים כאשר המכס מחרים. יש באפשרותו של המכס להטיל
קנס בשיעור 300% מערך הסחורה. היות ויש אצלנו שוק חופשי וערכו של הדולר
מגיע לפעמים ל-10 או 20 ל"י, הרי שאדם יכול להביא סחורה מסויימת ולעשות
הון ב"ן לילה. הוא מנצל את המצב הקיים שאנחנו יצרנו, הוא מנצל פרצה
מסויימת. הצו הזה בא לטתום את הפרצה הזאת.

ישנה עוד טענה: השוק המקביל בצנורות הקבועים.
כל אחד יודע מה זה "עמיתן". בחברה זו הידי המחירה קבועים על-ידי הממשלה,
קבוע אופן החישוב, קבוע אחר הדרושה, יש חישוב סטנדרטי של הוצאות, בכל
לפי הגדרת הצו הזה. אבל היות והמחיר לשוק קבוע, ואנחנו משתלדים לשמור
על יציבות המחירים גם בשוק החופשי והידי המחירה בחו"ל משתנים, תמיד
יש צורך לעשות חשבון עם החברה ולגבות את הדרושה העודף. לכן דרושה התוספת
השלישית בתור מכשיר גמיש.

ח. רוביני:

אני מצטרף לדעתם של אותם חברים הטוענים
שצוויים אישיים בצורה של צו כללי, זוהי
תופעה בלתי רצויה. מה שיש בתוספת השלישית, אלה הם צוויים אישיים בצורת
צו כללי. אני חושב שזו תופעה בלתי רצויה מפני שאין זה צו כללי, אלא אסמכתא
נוספת לצוויים אישיים. לפי התוספת השלישית אפשר להוציא צו אינדיווידואלי
לכל אחד ואחד. אינני אומר שאין צורך להטיל על אורז, למשל, תשלום
אינדיווידואלי, אבל הצורה המשפטית היא בלתי רצויה.

היו"ר י. גורי:

האם נתת דעתך על דבריו ד"ר לבנטל שאמר, כי
לאיש שמורה הזכות לעצור על דרכי החישוב?

ח. רוביני:

אינני טוען שהאיש מקופה או אינו מקופה, לדעתי
הצורה הזאת אינה רצויה. אני גם לא בטוח במאה
אחוז אם זה חוקי. נוסח סעיף 3 של התקנות אינו ברור. הוא בגמד מזה שאפשר
להטיל תשלום חובה בצו כללי בשיעור או לפי הישגב מסויים שייקבע באותו צו.
אח"כ בא סעיף 5, שהוא חל גם על צו אישי וגם על צו כללי - בעוד שסעיף 3
חל רק על צו כללי - וקובע ששיעורו של תשלום חובה יהיה סכום קבוע או
אחוז מסויים ממחיר הטובין או מסכר השירות. לפי דעתי לא צריכה להיות
חזרה על אותו דבר בשני סעיפים אלה, לא צריך לומר בסעיף 3 מה שנאמר בסעיף
5 מפני שסעיף 5 חל גם על צו אישי וגם על צו כללי.

ד"ר קיסרוב:

נדמה לי שאתה צודק.

ח. רוביני:

אבל ספק רב אם צו כללי, כפי שניתן בתוספת
השלישית, הוא במסגרת החוק. מכל מקום ב"ן
אם זה חוקי או לא, אינני חושב שהתוספת השלישית רצויה. אם דרוש צו אישי -
יוציאו השלטונות צו אישי, מה גם שלפי הצעתו הצו האישי לא צריך להיות
טעון אישור הממשלה.

י. קרגמן:

צוויים כלליים יובאו לאישור או לביטול הכנסת
אחרי חודשיים. צו כללי קובע תשלום חובה בשיעור
או לפי חישוב מסויים שיובא באותו צו. ז.א. לאישור הכנסת לא יובא סתם
תשלום חובה אלא השיעור של התשלום או החישוב המסויים של התשלום.

בסעיף 3 כתוב בפירוש שהשר צריך לקבוע שיעור התשלום או חישוב מסויים של התשלום. ז.א. שהאישור הפרלמנטרי לא יחול רק על הזכות להטיל תשלום חובה אלא גם על אופן החישוב או השיעור.

ד. חזני:
כל זה לא נכון לגבי התוספת השלישית.

א. בתי:
אותי מענינת קודם השאלה העקרונית האם נחוץ מכשיר כזה בדרך-כלל, מכשיר המאפשר השלמת היטלים או גביית הפרשים ואשר נוגע לפרטיטים מסויים. כאשר שמעתי את ד"ר יפה ואת הסברו לגבי חברת, עמיון העניין נתחזר לי. למרות שזו חברה ממסלית, למרות שאחוז הרווח קבוע ולמרות שיש חישובים סטנדרדיים, נחוץ לעשות חישוב סופי ולגבות את הפרש שבין המחיר היותר נמוך והיותר גבוה. כלומר, מבחינה עקרונית הדבר הזה נחוץ.

נשאלת השאלה האם הצורה שהוצעה טובה או לא. אני רוצה להפנות את תשומת לבכם לכך שהפריטים עליהם אפשר להטיל תשלום חובה צריכים להיות מפורטים בתוספת השלישית. האיש אשר מייבא סחורה מסויימת צריך לדעת האם בדרך-כלל מטילים על סחורה זו תשלום חובה או לא, כדי שלא יופתע לאחר שתביא את הסחורה. לכן קיימת התוספת השלישית הכוללת כל המצדכים עליהם אפשר להטיל תשלום חובה. מוטב שתהיה תוספת שלישית מאשר שלא תהיה בכלל, כדי שהיבואן ידע על איזה מצדכים מטילים ועל איזה לא מטילים. במקרה זה התוספת השלישית היא לטובתו של היבואן.

בכל-זאת נכון שאין על כך ביקורת פרלמנטרית, כי בצו אישי הממשלה מחליטה על השיעור ואפשר לערער על החישוב שלה בפני ועדת ערר. אנחנו צריכים פעם להחליט מה אנחנו רוצים. ביקורת פרלמנטרית פירושה ידיעה מה ההיטל והגובה לאדם היכול לפנות לחבר-כנסת ולטעון: צעשה לי עוול. מבחינה תקציבית, לאחר שקיבלתי הוצעה שאין שום חשבונות של קופה ב' והכל הולך לחשב הכללי, אין לנו על מה לחשוב. אז נשאלת השאלה: מה מוטב - ללכת לוועדת ערר - ודומני שבמקרה זה ועדת הכספים אינה יכולה להתערב, אם כי להלכה היא יכולה להתערב בכל עניין - או לבטל את ועדת הערר וכל צו אישי יהיה טעון אישור ועדת הכספים. אני בוחר באפשרות הראשונה, בוועדת ערר, גם מטעם זה שלא נוכל להטיל על ועדת הכספים של הכנסת בטל כזה, כי היא לא תוכל לעמוד בו.

ז. סוזאייב:
כל כמה שאני מסתכל בנוסח של סעיף 3 אני לומד רק דבר אחד: אי-אפשר להבין מה מסתתר מאחורי הסעיף הזה. כל אחד הקורא את הסעיף הזה מבין שהכוונה היא בכך שהשר יפרסם מה יהיה שיעור ההיטל והכל ידעו עליו. איש לא יעלה על דעתו שעל סמך סעיף 3 יפרסמו תוספת שלישית, יפרסמו בה 100 מוצרים, כלומר רק יזכירו את השמות, ואחר-כך לגבי כל מוצר ולגבי כל מצרך ייעשה חשבון, בלי הגדרה קבועה לגבי גובה הרווח, בלי הגדרה קבועה לגבי קביעת ההוצאות וכו'.

אני יודע זאת מתוך הנסיון. כאשר בנדקים את החשבון של איזה מפעל הוויכוח אינו על אחוז הרווח, על פי רוב הוויכוח הוא להכיר בהוצאות אלה או לא להכיר? מי קובע זאת? זה נתון לשיקול דעת. ומי שקורא סעיף 3 אינו יכול להגיד שאפשר ללכת כל-כך רחוק.

הי"ר י. גורי:
האם התוספת השלישית היא דבר שמחזיקים אותו במחתרת? האם אזרחי המדינה אינם יודעים שיש תוספת שלישית?

ז. סוזאייב:
אתה יכול לפנות בשאלה זו לחברי הוועדה. כמה ימים אנחנו דנים על תשלומי חובה והיום האם כל היושבים כאן הדיוטות? אנחנו פשוט לא שמנו לב.

ח. רובין:
אני קורה בדרך-כלל את הצווים האלה ולא ראיתי זאת.

הי"ר י. גורי:
הנימוק של אי-ידיעה אינו נימוק.

ז. סוזאייב:
אני רוצה לשאול שאלה את ד"ר לבנטל: לשם מה נחוץ לו סעיף 4 כשהוא יכול להוסיף בתוספת השלישית ערך מלה יחידה אחת: בפט?

חה"כ רובין גילה שיש כפילות בין סעיף 3 לסעיף 5.

א. הרצפלד:

אני מוכן לתקן זאת: למחוק בסעיף 3 את המלים, או לפי חישוב מסויים.

ד"ר קיטרון:

לפי דעתי סעיף 3 יותר ברור מסעיף 5. לסעיף 3 יש אינטרפרטציה בסעיף 4.

א. הרצפלד:

אין כל קשר: סעיף 4 דן בצו אישי ואילו סעיף 3 דן בצו כללי.

ד"ר קיטרון:

אני רוצה לדעת מהו המפתח לסעיף 3. אני שואל את עצמי: האם סעיף 3 יותר ברור מסעיף

א. הרצפלד:

5? לדעתי סעיף 3 פחות נעלם מסעיף 5, הוא יותר מגדיר מסעיף 5. אני רוצה שיהיו פחות נעלמים שיהיה יותר ברור, שנדע מהו ההיטל על המצרן המסויים.

סעיף 3 בניסוחו מניח את דעתי. אני מערער על התוספת השלישית מפני שהיא מפרטת רק את

ס. חזני:

המצרכים או המוצרים אבל אין בה שיעור או חישוב מסויים.

יש שיעור.

ד"ר קיטרון:

יש רק בוססה אבל לא שיעור. יש בה רק הנחיה. לפי דעתי יש לבטל את התוספת השלישית כפי

ס. חזני:

שהיא קיימת היום. אני מסכים עם ד"ר יפה שיש מקרים כאשר אי-אפשר לנסר מדאש בצו מה יהיה שיעור ההיטל או מה יהיה הבסיס לחישוב. לדעתי אלה הם מיעוט המקרים ולגבי מקרים אלה אין עצה אחרת אלא צו אישי. אבל לגבי רוב המקרים, כגון הדוגמה שד"ר יפה הביא על חברת "עסיון", השיעור או החישוב לא צריך להיות מעורפל לפי הדוגמה של התוספת השלישית. לפי דעתי אפשר לומר בצו ביתר בהירות שההיטל על פולי קפה, כדרך משל, יהיה בשיעור שבין 20 ל"י הק"ג לבין מחיר הקפה פלוס רווח סביר. אם יש פריטים שבשום פנים אינן יודע לא את מחיר המכירה ולא את מחיר הקנייה אין ברירה אלא ללכת בדרך של צו אישי.

יש לי אמון בממשלה, בעקפיפין אני אחראי

על כל מעשי הממשלה, אבל אינני יכול לקחת לעצמי, כנציג פרלמנטרי, אחריות ישירה בעד דבר מסויים שאינני יודע אותו. אם מובא לאישור צו מכס אני מצביע ואני אחראי על כך. אם יוצא צו כללי לפי תקנות אלה אשר יקבע שההיטל יהיה בשיעור ההפוך שבין 20 ל"י הק"ג לבין מחיר הקנייה פלוס רווח סביר, אז אני יכול להיות אחראי באופן אישי; אבל אם לא אומרים זאת אני יכול להיות אחראי רק בעקפיפין ואינני יכול לקבל על עצמי אחריות כזאת.

הי"ד י. גורי:

אני חולק על דברי חה"כ חזני האומר שאנחנו לגמרי מוציאים מידינו כל אפשרות של ביקורת פרלמנטרית. במקרה שיש שימוש בלתי הוגן העניין חוזר לביקורת פרלמנטרית.

א. כהן:

אם אנחנו עוסקים בסעיף 3 בלי קשר עם סעיף 4 יש לי שתי הצעות: אחת נוגעת

לשטח הרבה יותר רחב מאשר סעיף 3 עצמו. מהבירור הזה מתברר שהניסוח לגבי שיעור או לפי חישוב מסויים אינו ברור ואין הסכמה הדדית על משמעות המושגים האלה. בעבודת המקובלת שלנו ידענו ששיעור זה משהו במספרים וחישוב זה משהו במספרים. כאן באה הממשלה, הוציאה צו על פי סעיף 3 והשתמשה במושגים "שיעור" ו"חישוב" בצורה מאד רחבה: שיעור פירושו ההפוך בין מה שעלה לך לבין המחיר שאני חושב כי אתה יכול לקבל מחר. זה רק עיקרון אבל לא החישוב עצמו.

שאלה זו מתעוררת בסעיף 3, אבל היא יכולה

למצוא את פתרונה בסעיף 4. ז.א., בכל אותם מקרים שאי-אפשר לקבוע סכום או אחוז ילכו בדרך של צו אישי. ז.א. שהתוספת השלישית תהיה במסגרת צו אישי ולא כללי.

יש נקודה בוספת, והיא בעיית הרטרואקטיביות.
אני מציע סעיף נוסף לסעיף 3 וכוונתו לצמצם ולסייג את הסמכות הרטרואקטיבית של הממשלה.

זה שייך להגדרות.

ד"ר קיטרון:

אני מציע סעיף אשר יקבע: לא ישתמש השר
בסמכותו זו (לפי סעיף 3 ו/4) לגבי

א. כהן:

מחזיקי טובין שברשותם נמצאו טובין בין
אלא אם נובע חיוב זה מהוראות שהיו בתוקף או לפי הסדרים שנהגו בהם
באותה תקופה. כוונתי היא שיוציאו צווים אישיים או כלליים באותה מקרים
באשר ידוע שזה קשור לאיזה תיק ולא לפתוח פרשיות לגמרי חדשות.

ד"ר לבנטל:

אשר להצעתו של חה"כ סוזאייב, אשר שאל: מדוע
אי-אפשר להוסיף בתוספת השלישית את המלה "נפט"
ולבטל סעיף 4, אני רוצה לומר לכם ששאלתי אותה שאלה משרד האוצר. התשובה
שקיבלתי היתה שזה לא ניתן לביצוע, ולא בגלל הפרסום, אלא מפני שהם אמנם
מחשבים הפרשים של רווח אבל לא לפי שיטת הקוטט פלוס, אלא יש כמה גורמי
חשוב יותר מסובכים (למשל נותנים לחברה את הרווח אם היא יכולה לעשות
את המלאכה ביתר יעילות), ז.א. ההסכם לגבי הקלולציה אינו מתאים לתוספת
השלישית, ולא רק זאת אלא שההסכם הזה משתנה מדי שנועיים, לכן אין אפשרות
פרקטית להכניס את הנפט לתוספת השלישית. כך המשרד המוסמך קבע זאת.
אם פעם יתגבש הסכם לגבי קלולציה קבועה אהיה הראשון שיעייץ להעביר את
הנפט לתוספת השלישית.

מ. חזני:

לדעתי התוספת השלישית ניתנת להתפרק לשלושה
חלקים: חלק אחד אפשר לכתוב דוגמת התוספת
השנייה; חלק שני, שהוא העיקרי, אפשר לתת לגביו חישוב מסויים בצו כללי;
אותם הפרטים שאינם מתאימים לאחד מאלה, יצהקו בהם לפי צווים אישיים.

א. בעיר:

מהו ההבדל בין צו אישי לבין תוספת שלישית?
רק זכות ערר ומאחר שגם סעיף 3 מאפשר ערר אין

כל הבדל.

מ. חזני:

אני מוכן להרחיב את הסמכות של סעיף 3 אבל
איני יכול לעשות את עצמי מגוחך ולאשר

צו מבלי לדעת מה אני מאשר.

היו"ר י. גורר:

אני יודע מה אני מאשר: אני נותן סמכות רחבה
למדי לשר לפרסם צווים כלליים, שמישהו טוען

שהם יכולים ליהפך לצווים אישיים, על 91 פריטים; אני יודע שהאיש אשר
ייפגע יוכל לערער ולטעון שנהגו כלפיו שלא כהנגון; ואם האיש הזה יודע את
הכתובת של חבר-כנסת ויפנה אליו, חבר-הכנסת יעורר שאלה זו בוועדת הכספים,
הוועדה תברר את השאלה, תזמין את הממשלה ואם יתברר שאסנם היה שימוש לא
הוגן ובטל את ההחלטה.

מ. חזני:

הסמכות הזאת אני נותן בחוק. אני מתכוון
לתוספת השלישית בתור צו. כאן אינני יודע

מה אני מאשר.

ז. סוזאייב:

הקונסטרוקציה הזאת של תוספת פלוס חישוב
היטל החובה היא קונסטרוקציה חדשה ומאד
לא ברורה. כאשר אתה צריך לקבוע מה עלה המוצר ובאיזה מחיר הוא מוכר
אותו, אם זה נובע ליבואן אתה יכול לדעת זאת ביתר קלות, אבל אם אני
עובר לשטח של ייצור ועלי לקבוע לגבי מוצר שבית-חרושת מייצר כמה עלה
המוצר ואיזה מחיר הוא עשוי להשיג, הרי כאן יש לי שני בעלמים: איני
יודע כמה עלה המוצר ואיני יודע כמה עשוי בית-החרושת להשיג. לגבי סחורות
יבוא החישובים יותר פשוטים ויותר ברורים, אבל לגבי בית-חרושת יש דרך
קשה של מוס"ם מבלי שיהיה יסוד מוצק לגבי בסיס החישובים. מפעל אחד
יעיל ושני מפגר. כאשר אני וד"ר יפה היינו שותפים לחשבונות אלה ידענו
כמה זה ארביטררי, כמה זה תלוי בתבונה שלנו ברגע מסויים, כמה זה תלוי
במצב הרוח ברגע מסויים, כמה זה תלוי בעורך-דין וכו' וכו'. אילו היו
אומרים לנו שיש איזה הנחיות ברורות כיצד לעשות את החישובים בתעשייה,
הייתי יכול להבין שיש איזה בסיס אובייקטיבי. אבל אין דבר כזה.

אין יעשו את החישוב כמה זה עליה? האם יש לכם נחיות? אם יש אני מבקש לקבל אותן בכתב.

חה"כ

הפתרון של חזני אינני יודע לאן יוביל אותנו. אם צר אושי היה איזה יוצא-מן-הכלל יכול היה להיות פתרון כי הייתי מציע שהוא יהיה טעון אישור ועדת הכספים של הכנסת. אבל למעשה הצעת חה"כ חזני אינה נותנת שום דבר. ברגע זה אין לי הצעה להציע, אבל אם ועדת הכספים תאשר את התוספת השלישית בצורתה הנוכחית, זה יתן חופש גמור בידי השלטונות שאינני יודע לאן יביא אותנו.

אני מודיע שאני מוכרח לעזוב את הישיבה, חה"כ ספיר איננו, חה"כ בדר איננו ואני חושב שהענין עדיין לא בשל להרמת ידניים.

הינ"ר י. גורי:

הזמן שאנחנו מקדישים מספיק לדעת, מה גם שאנחנו רואים את התקנות כענין פרוביזורי, לתקופה מסוימת של מספר חדשים והממשלה בפירוש מתחייבת שעם ראשית מושב החורף תגיש לנו הצעת-חוק. אחר-כך הענין יעבור לפסים אחרים לגמרי. איננו עוסקים באיזה דבר לנצח.

א. הרצפלד:

יש לי הצעה לסדר: אני מציע להפסיק את הישיבה בשעה 7 ולקבוע מחר בערב ישיבה נוספת.

הינ"ר י. גורי:

אני כבר יודע שזה בלתי אפשרי. שעות הערב מחר תפושות.

ג. לוי:

ברצוני להגיד כמה מלים על עצם התוספת השלישית. ראשית-כלל אני מציע שלא יוטל תשלום חובה לפי תקנות אלה אלא על טובין שהובאו מחו"ל, ז.א. שלא יוטל שום תשלום חובה על תוצרת הארץ.

שנית, אני רואה שבתוספת השלישית מופיעים גם פריטים כגון: תרופות, חומרי רפואה ומכשירים ופואייים. פעם לחמנו בועדת הכספים, ודומני שהיו ר' תמך בזה, שאין להטיל תשלומים על תרופות, חומרי רפואה ומכשירים ופואייים.

ד"ר לבנטל:

לגבי הצעתו של חה"כ חזני. אם אינני טועה היתה הצעה כזאת: להעביר ככל האפשר יותר מצרכים מהתוספת השלישית לשער קבוע. זה נראה לנו, גם השר הצהיר על כך, שאם יתגבש המצב בשוק ואם היכולת בידינו נקבע שער קבוע ולא ניתן את האפשרות של חישוב מסויים. אבל זאת אי-אפשר לקבוע בגופן של התקנות.

ד"ר קיטרון:

זה יכול להמסר כהודעה מעל במת הכנסת.

ד"ר לבנטל:

יתר ההצעות של חה"כ חזני לא נראות לנו. לאור המצב שד"ר יפה הסביר, שיש שינויים

במחירי הקניה...

ס. חזני:

אבל יש דרגות ביניים: שינויים במחיר הקניה אבל לא במחיר המכירה.

ד"ר לבנטל:

זה לא ניתן לביצוע. איננו רוצים בריבוי צווים אישיים אלא בצמצומן. הממשלה רוצה שצו אישי יהיה מקרה יוצא-מן-הכלל.

אשר להצעתו של חה"כ א. כהן, איננו רואים אפשרות להסכים להצעה זו. אנחנו מבינים את כוונתו של חה"כ כהן, אבל לפי הנוסח המוצע אי-אפשר יהיה לתפוס מקרה כאשר הכל לא נתפש, נאמר מתוך טעות את האדמיניסטרציה וההסדר לא נקבע בתקופה המסוימת, אבל זהו ריח שאינו מגיע ליבואן. איננו רוצים להכביד על האדמיניסטרציה, שבמקרים אלה לא נוכל להטיל תשלום חובה. אין בכוונתנו להפעיל את המכשיר הזה עד אין גבול, ושמתה לשמוע מפי חה"כ בדר שהוא אינו רואה בביצוע עד עכשיו שום כוונה ראה.

אני חוזר על הצעתי למחוק בסעיף 3 את המלים
"או לפי חישוב מסויים".

ח. רובין:

חברי מתנגד למחיקת המלים האלה.

ד"ר קיטרון:

זה יבטל את התוספת השלישית.

י. קרגמן:

ה צ ב ע ה

בעד הצעת חה"כ רובין, כנ"ל - 3
נגד - 3

לאחר שעיינתי היטב בסעיפים 3-5-5
מתברר לי שאין כפילות ומחיקת המלים שחה"כ
רובין מציע למחוק אינה במקומה. סעיף 3 מדבר על תשלום החובה, בשיעור או
לפי חישוב מסויים, שייקבע באותו צו. זה מבטיח שהדבר ייקבע באותו צו.
אחר-כך בא סעיף 5 ואומר שיעורו של תשלום חובה יהיה סכום קבוע או אחוז
מסויים ממחיר הטובין או משכר השירות. אין פה כפילות.

ד"ר קיטרון:

סעיף 5 מדבר על סכום קבוע ו אחוז מסויים
ואילו סעיף 3 על חישוב מסויים. אינני
יכול לקבל שלושה דברים. זה לא ברור. אילו היה כתוב סכום קבוע
ו אחוז מסויים - זה היה ברור; אילו היה כתוב סכום קבוע ו אחוז מסויים -
גם זה היה ברור; אבל לומר סכום קבוע, אחוז מסויים ו חישוב מסויים -
זה הופך לערפל. אני בעד שני דברים ולא שלושה.

ח. רובין:

אם יתקבל התיקון של חה"כ רובין האם זה
ימנע את התוספת השלישית?

ס. חזני:

יתכן שזו תהיה התוצאה.

ד"ר קיטרון:

אם כך אני מציע בעד הצעת חה"כ רובין.

ס. חזני:

יש לי הצעה לסדר: אני מציע היום לקיים רק
בירור בלי הצבעות. סחר נצביע על ההצעות

א. בהיר:

בלי כל ויכוח.

הצעת חה"כ בהיר, כנ"ל - נתקבלה

אני מבין שההצבעה על הצעתו של חה"כ רובין
מבטלת.

היו"ר י. גורי:

אני שואל את נציגי הממשלה האם הם מוכנים
להפריד בין יבוא, כלומר כל דבר שעובר את
המכס, לבין תוצרת הארץ ושירותים. אז אהיה מוכן להצביע בעד המלים, או לפי
חישוב מסויים, אם הן תחולנה רק לגבי יבוא. כל דבר שנוגע לתוצרת הארץ,
בין אם סחורה ובין אם שירות עלינו יוטל רק לפי שיעור.

א. כהן:

אני מציע ויכולים לקבל הצעה זו.

ד"ר קיטרון:

אני חוזר ומזכיר את הצעתי בסעיף 4 - למחוק
את המלים, באישור הממשלה.

ח. רובין:

ישנה גם הצעה של חה"כ לוי - למחוק את
הסעיף כולו.

היו"ר י. גורי:

סעיף 5

אני מציע למחוק את המלים "או מסכר שירות".

ג. לוי:

סעיף 6

אין הערות

סעיף 7

אני מציע למחוק את המלים "או אישי".

ג. לוי:

שנית, אהפה שנאמר, וכן רשאי הוא לקבל מהחייב בתשלום החובה התחייבות לסילוק התשלום וערבות לקיום התחייבות זו. אני מציע להוסיף בתנאי שהמועד לסילוק לא יהיה קודם העברת הטובין על-ידי החייב לזכאי. ז.א., אם הטובין מונחים אצלו אי-אפשר לחייבו בתשלום.

ד"ר קיטרון:

הממשלה אינה יכולה לקבל הצעה זו. אני מציע למחוק את המלים, ואת דרכי הסילוק. איני מבין מה זה.

ח. רובין:

מוטב למחוק את המלים, את מקום סילוקם ולהשאיר, את דרכי הסילוק.

ד"ר לבנטל:

הצעת ד"ר לבנטל, כנ"ל - נתקבלה

סעיף 8

האם איסור עשיית שירות פירושו שנוטלים את הרשיון המאפשר עשיית השירות?

היו"ר י. גורי:

לא, הרישיון קיים אלא שאוסרים פעולות.

ח. רובין:

הכוונה היא להקפיא את עבודתו.

היו"ר י. גורי:

אני מציע למחוק את המלים, או את עשיית השרות.

ג. לוי:

סעיף 9

הכוונה היא בעצם לדרובק.

ד"ר לבנטל:

סעיף זה עשוי לחול גם על מקרים אחרים.

ד"ר קיטרון:

עד כה העניין הופעל רק לגבי יצוא.

ד"ר לבנטל:

אני מציע שסעיף זה יפורט/שהוא עשוי לחול עליו.

ח. רובין:

אני מציע לנסח סעיף מיוחד לגבי יצוא ואם זה לא מספיק לנסח עוד סעיף לגבי דברים אחרים.

א. בהיר:

יש לפעמים שתי אפשרויות של שימוש במחורה ומטילים רק על האחד. לא ברור מה יעשה.

ד"ר לבנטל:

מחזיק המחורה.

אני מבין שהיום זה מכוון רק ליצוא, אבל בחוק אתם משאירים תנאים גם לגבי ייצור.

היו"ר י. גורי:

מקומי. ז.א. שזה לא מכוון באופן אכסלרזיבי ליצוא.

ד"ר יפה:
אני רוצה לתת דוגמה שאינה קשורה ביצוא.
פעמיים הורדנו את המחיר של החמאה
האמריקנית. ברגע שהורדנו את המחיר ונשאר סלאי בידי האורזים, החזרנו
להם את הפרש.

ח. רובין:
לצורך פעולה זו אין צורך בסעיף זה, כי
אם אתם מקטינים את התשלום תוכלו להטיל
אותו באופן רטרואקטיבי. זה בכלל לא תנאי.

המדובר כאן הוא בזה שהשר מתנה תשלום
חובה בתנאי. אני חושב שזו שיטה פיסקלית שיכולה להיות יוצאת-מן-הכלל,
אין זו יכולה להיות דרך רגילה. מכל הדוגמאות ששמעתי רק אחת מתאימה
לסעיף זה - שאלת היצוא. אני מבקש לפרט בסעיף זה לגבי מה זה חל. אם
יש עוד דברים, חוץ מיצוא, אני מסכים שיפרטו אותם.

ד"ר לבנטל:
זה נותן לכות למחזיק הסחורה, בעוד שאם
מפנים אותו לאפשרות של שינוי הצו,
לאחר שהמסיבות נשתנו, זה לא נותן לו שום דבר. מצבו של מחזיק המלאי
טוב יותר אם התנאים קבועים מראש בצו.

ד"ר קיטרון:
האם אתם מתכוונים לתנאים שייקבעו בצו
מלכתחילה?

כן.

ד"ר לבנטל:
ד"ר קיטרון:
אז אינכם זקוקים לסעיף זה. אם אתם תכתבו
בצו שהתשלום יוחזר במידה והאיש מקיים
תנאים אלה ואלה אז אינכם זקוקים לסעיף מיוחד.

ד"ר לבנטל:
על האיש לשלם ואחר-כך יוחזר לו התשלום.

אפשר לכתוב זאת בצו.

ד"ר לבנטל:
סעיף זה בא לתת לשר את הסמכות להחזיר
תשלומים שבגבו.

ד"ר קיטרון:
לפי דעתי, אם בצו המטיל את התשלום יכתב
שהתשלום יוחזר בתנאים אלה ואלה הרי שאין
צורך בסעיף מיוחד. השאלה היא איך לקרוא סעיף 9: האם הכוונה היא בצו
(בפתח) או בצו (בשוא). אם יש פתח - אין צורך בסעיף מיוחד ואם
המלה כתובה בשוא - אז יש צורך בסעיף מיוחד.

ד"ר לבנטל:
לי יש ספק מבחינה תקציבית. אינני יודע
אם השר, שהוא רשאי להטיל תשלומים ולגבות
אותם, הוא גם רשאי להחזיר תשלומים אלא אם ניתנה לו הסמכות לכך.

היו"ר י. גורי:
אני מציע להשאיר סעיף 9 פתוח ולתת שהות
לנציגי הממשלה להוועץ ביניהם.

א. בהיר:
אני חוזר להצעתי: לגבי יצוא לנסח סעיף
נפרד ולגבי דברים אחרים - סעיף אחר.

סעיף 9. נשאר פתוח

סעיף 10

ד"ר קיטרון:
בסעיף 10 צריך להכניס תיקון קל ולכתוב:
ולענין הגביה דין הריבית כדין תשלום החובה.

אני מציע לכתוב, לא סילק במקום, לא שילם.

ח. רובין:

סעיף 10 תוקן בהתאם להצעות ד"ר קיסרון וחה"כ רובין

סעיף 11

ד"ר קיסרון:
לבני הרכב ועדת הערר מציעה הממשלה:
"יושב-ראש הוועדה יהיה שופט בית-המשפט המחוזי ולפחות אחד מיתר שני חבריה יהיה נציג הציבור".

ההצעה הנ"ל נתקבלה

סעיפים 12 ו-13

ד"ר קיסרון:
סעיף 12 המתוקן יהיה כדלהלן:
הרואה עצמו נפגע על-ידי צו אישי או על-ידי החישוב על תשלום החובה לפי צו כללי, רשאי לערור עליהם לוועדת ערר; הערר יוגש תוך 30 יום מיום שבו הצו או ההודעה על החישוב הגיעו לידי העורר, אלא שיו"ר הוועדה רשאי להאריך את המועד האמור אם ראה סיבה מוצדקת לכך".

סעיף 13 המתוקן יהיה כדלהלן:
ועדת הערר אינה קשורה במימצאיו של השר ובשיקוליו והיא רשאית לאשר את הצו או את החישוב שעוררין עליהם, לשנותם או לבטלם".

נ. לוי:
אני מציע להוסיף: החלטת ועדת הערר נתונה לערעור בפני בית-המשפט העליון".

ד"ר קיסרון:
בית-המשפט אינו יכול להכנס למדיניות, הוא רק יכול לפסוק אם הדבר היה שלילי. במקרה זה בית-המשפט העליון אינו עוזר לך. לפי הצעתנו נותנים לוועדת הערר זכות לא להיות קשורה בשיקוליו של השר. בית-המשפט העליון כאן לא מועיל.

נ. לוי:
אני מסאיר את הצעת פתוחה, לשיקול דעת נוסף.

מ. חזני:
מה פירוש הדבר שיש אפשרות לערור על חישוב תשלום החובה לגבי התוספת השלישית והתוספת השנייה?

ד"ר קיסרון:
על התוספת השנייה אין ערעור. אפשר לערור על החישוב התוספת השלישית. אפשר לערור על עצם החישוב, על אצם המימצאים.

סעיף 14

ד"ר קיסרון:
סעיף 5 לפקודת ועדות החקירה מונה 18 סמכויות שאפשר להעניק לוועדת חקירה. לכן במקום, הניתנות צריך לכתוב, שאפשר להעניקן.

ח. רובין:
מאחר שאני מוכרח ללכת אני רוצה להציע כעת שלגבי צוים כלליים תהיה תמיד החובה של פרסום ברשומות.

סעיף 15

ד"ר קיסרון:
אנחנו מציעים שינוי בנוסח סעיף 15: שר המשפטים רשאי להתקין תקנות בדבר סדרי הדיון בפני ועדת הערר ובמידה שלא עשה כן תקבע הוועדה בעצמה את סדרי הדיון בפניה.

סעיף 16

ג. לוי:

אני מתנגד לסעיף זה ומציע למחוק אותו.
יש לנו חוק וסדר במדינה ואני חושב שיש
מוסדות היוכלים להכריח אדם למסור את כל המסמכים - בית-המשפט או המשטרה.
אינני חושב שצריך להרחיב את הסמכויות האלה ולהעביר אותן לא רק לשר אלא
לכל אדם שהוסמך על-ידי השר. אני חושב שזהו סעיף שרירותי מאד ואני מציע
למחוק אותו.

ד"ר לבנטל:

פה נפלה טעות. ראשית-כל, אין אנחנו רוצים
להפעיל את המשטרה, אפילו לא בשלב מאוחר
יותר כשלא ברור אם ישנה עבירה. זה דרוש כדי לקבוע את החישוב.

ג. לוי:

אם אדם מעוניין למסור את המסמכים הוא ימסור
אותם, במידה שזה ענין של מ"מ. אבל זה
הופך לנו מ-חז-צדדי אם אתה מחייב אותו למסור. אם הוא אינו רוצה למסור
והשלטונות חושבים שזה דרוש יבקשו צו מבית-המשפט.

א. בהיר:

אני מציע לא לדון כעת בסעיפי העונשין - 17,
18 ו-19 - כדי לא לקיים פעמיים ויכוח על
אותם סעיפים. אני מציע לדחות אותם לישיבת מחוץ

הוחלט לפסוח על סעיפים 17, 18 ו-19

סעיף 20

ג. לוי:

נניח שהתברר לאוצר שאדם שילם פעמיים אך
האדם עצמו לא תפס זאת. יוצא, מתוך הניסוח
של הסעיף, שהשר לא צריך להחזיר לו את התשלום. לפי דעתי, אם הוא שילם
פעמיים צריך להחזיר לו גם אם לא ביקש זאת.

ד"ר קיטרון:

זהו הנוסח המקובל. קיבלתם סעיף זה בכל
חוק פיסקאלי.

ג. לוי:

אני מציע להשאיר רק את הרשימה של הסעיף.

הי"ד י. גורי:

אילו נסחנו את הסעיף בצורה כזאת: "בגבה תשלום
חובה בטעות - יוחזר למי ששלמו; לנוגע
בדבר שמורה הזכות לתבוע החזרת התשלום תוך שנתיים ימים" - אז הוא היה
יותר הגיוני ומתקבל על הדעת.

ד"ר קיטרון:

אני בא לוועדה בבקשה אישית: הנוסח של
הסעיף הזה, אם כי הוא מקובל אצלנו הוא
לקוי. אני מסכים שצריך לשנותו, אולם אני מבקש את הוועדה לא לתקן אותו
בתקנות-שעת-חירום הזמניות האלה, בכדי לתת לנו אפשרות לחשוב על-כך,
ואני מתחייב שבשעת הדיון בחוק שיבוא או אפילו בחוק הזלק העומד כבר
לדיון בפני הוועדה נביא נוסח חדש לסעיף זה.

סעיף 21

ד"ר קיטרון:

יש לכתוב כאן בדרך שהשר יורה ולא
בדרך שיורה עליהנותן הצו כמוצע.
אני מציע למחוק את המלים, נותן הצו ולכתוב במקומן, השר.

הכוונה של הממשלה היא לפרסם צו כללי
בעתון או ברשומות.

מ. חזני:

בסעיף 21 צריך להפריד בין צו אישי וצו
כללי.

ג. לוי:

אינני מבין מדוע יש התנגדות לפרסום ברשומות.

ד"ר קיטרון:

אם יש פרסום ברשומות אין צורך בפרסום אחר.

ד"ר יפה:

יתכן שאפשר להסכים שכל צו כללי יפורסם ברשומות, אבל מתעוררת שאלה טכנית: בניח שהצו יפורסם ב-1 בחודש בעתון וב-7 לחודש ברשומות; האם תסכימו שהצו יהיה בתוקף מאותו יום של פרסום בעתון?

ג. לוי:

אינני מוכן לקבל זאת.

ד"ר קיטרון:

לא פעם קרה שהמדפים הממשלתי עבד בלילות.

הוחלט לכתוב בסעיף 21, צו אישי "במקום צו"

סעיף 22

ד"ר קיטרון:

לאחר התיקון שנתקבל בסעיף 21 סעיפים (א) ו-(ב) בסעיף 22 הופכים למיותרים ואילו סעיף (ג) אפשר לשבץ בסעיף 21. אחרי הסייפא של סעיף 21 יבוא סעיף 22 (ג) החל במלים, ותחילתו ביום וכו'.

סעיף 23

ד"ר קיטרון:

המלים, לתת צו כללי מיותרות ואפשר למחוק אותן.

- אין הערות.

סעיף 24

הי"ר י. גורי:

לפני נעילת הישיבה ברצוני לסכם את מה שהחלטנו בישיבה זו:

(א) סיימנו את הקריאה השניה, להוציא תקנה 1, 2 (2) (3) (4) (5), 17, 18 ו-19;

(ב) החברים שהשתתפו בישיבה זו ורשמו את הצעותיהם אינם רשאים להגיש שום הצעות נוספות. החברים שנכחו בישיבה, והודיעו שמסיבות בלתי צפויות היו נאלצים ללכת, שמורה להם הזכות להכניס הצעות ולנסמן, אבל ויכוח עליהן לא יהיה.

(ג) ההצבעות תתקיימנה ביום ג'.

ד"ר קיטרון:

יש שתי אפשרויות ואני מבקש לבחור באחת מהן: נוכל להגיד בחוק: תקפן של תקנות-שעת-חירום בתיקונים הניתנים בתוספת יוארך עד יום זה וזה, ואז תהיה שורה של 20 תיקונים; אפשר גם לבגיד: תקפן של תקנות-שעת-חירום בנוסח הניתן בתוספת, ולהדפיס את כל התקנות מחדש.

אני מציע שהוועדה תרשה לנו להדפיס את כל

התקנות מחדש.

ההיתר ניתן

הישיבה נבעלה בשעה 20.15.